

*W dzieciństwie niewiele zależy od nas,
Wiele zaś od tych, którzy są z nami !*

B. Raclawski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Podgórkach obchodzi 35-lecie swego istnienia.

*Ten piękny jubileusz skłania do refleksji i wspomnień.
Wskazuje potrzebę ukazania rozwoju placówki i ocalenia od zapomnienia ludzi, którzy ją tworzyli, pracowali i pracują dla dobra dzieci.*

Placówką w Podgórkach to wciąż żywa historia, kształtowana przez dzieci – sprawne inaczej oraz dorosłych – ich nauczycieli, wychowawców i przyjaciół.

Z DZIEJÓW OŚRODKA

POWSTANIE PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU WYCHOWAWCZEGO

Zacząło się to trzydzieści pięć lat temu, w 1968 roku.

W tym roku w Kuratorium Okręgu Szkolnego w Koszalinie dostrzeżono potrzebę utworzenia w powiecie sławieńskim placówki dla dzieci specjalnej troski.

Placówek tego typu było wówczas w województwie koszalińskim niewiele.

Aby pomysł zmienił się w realną rzeczywistość wielkie zaangażowanie i serce wykazali: Kurator Okręgu Szkolnego – Alfons Prondziński oraz wizytator Zbigniew Bogucki.

Wybrano miejsce i budynek dla przyszłej szkoły.

Miejsce – to Podgórkę, mała wieś na uboczu drogi Sławno-Polanów.

Wieś, w której życie skupiało się wokół 4-klasowej szkoły podstawowej, kościoła i PGR-u.

Natomiast budynek – to stary pałacyk otoczony zabytkowym parkiem.

I tu właśnie, na podstawie orzeczenia organizacyjnego z dnia 23 grudnia 1968 roku rozpoczął działalność

PAŃSTWOWY ZAKŁAD WYCHOWAWCZY

Pierwsi wychowankowie przybyli do Zakładu 14 lutego 1969 roku. Było ich 46. Dzieci w większości pochodziły z powiatu Sławno oraz z innych powiatów województwa. Duża ich grupa rekrutowała się z Domów Dziecka. Z roku na rok liczba wychowanków rosła. W roku szkolnym 1969/70 w Zakładzie uczyło się i mieszkało 62 dzieci.

W pierwszym roku działalności PZW utworzono w szkole 3 klasy specjalne : I, II, III oraz 3 grupy wychowawcze w internacie.

Początki pracy były trudne. Dyrekcja Zakładu musiała sprostać problemom związanym z organizacją bazy lokalowej, wyposażeniem placówki, pozyskaniem kadry pedagogicznej i administracyjnej oraz pracowników obsługi.

Na początku zespół wychowawczy postawił sobie zasadniczy cel : nauczyć „niechciane” dzieci samodzielności i wiary w siebie, przekonać społeczeństwo, że „te” dzieci są dobre i wrażliwe.

Po 16 latach nazwę Państwowy Zakład Wychowawczy zmieniono na Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

Stało się to na mocy zarządzenia Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 17 kwietnia 1984 roku w sprawie organizacji kształcenia specjalnego.

BAZA LOKALOWA

Budynek przyznany na siedzibę PZW to dawny pałacyk z końca XIX wieku. Przed wojną mieszkali w nim niemieccy właściciele ziemscy. Po wojnie gospodarzem był ośrodek rolny, później Zakłady Porcelany Stołowej z Jaworzyny Śląskiej. Wreszcie w 1968 r. przeznaczono go na placówkę dydaktyczno-opiekuńczo-wychowawczą.

Przed pierwszą dyrekcją stało zadanie adaptacji istniejących pomieszczeń i przystosowanie ich do potrzeb placówki. Baza Ośrodka z roku na rok była remontowana, modernizowana, upiększana. Prace te trwają w zasadzie przez cały 35 – letni okres istnienia.

W pierwszych latach w budynku znajdowała szkoła, internat i mieszkania dla pracowników pedagogicznych.

Brańowało miejsca na bibliotekę, pracownię techniki, świetlice grup wychowawczych. W 1973 roku Zakład wzbogacił się o dodatkowe pomieszczenia w budynku po szkole wiejskiej. Urządzono w nich wówczas pracownię techniki dla chłopców.

W rok później oddany został do użytku Dom Nauczyciela. Aktualnie wszystkie pomieszczenia obiektu wykorzystywane są na potrzeby szkoły i internatu.

Dzisiaj funkcje pomieszczeń Ośrodka wyglądają następująco:

W części piwnicznej obiektu zlokalizowane są: kotłownia, magazyny, pralnia, warsztat krawiecki i konserwatorski, łaźnia, sanitariaty i salka do zajęć gimnastyki korekcyjnej oraz pracownia techniki.

Szkoła i pomieszczenia administracji zlokalizowane są na parterze i częściowo na piętrze. Mieści się tam 6 klas lekcyjnych, stołówka, bibliotekę, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski i biuro administracji. Na przeszklonej werandzie wygospodarowano miejsce na świetlicę. Obszerny hol służy jako sala reprezentacyjna.

Tu odbywają się wszystkie uroczystości, apele, spotkania, występy artystyczne, a nierzadko lekcje wychowania fizycznego. Niestety, w ciągu 35 lat istnienia nie udało się wybudować sali gimnastycznej.

Znaczną część pierwszego piętra budynku zajmuje internat. Tam znajdują się sypialnie grup wychowawczych, gabinet lekarski, węzeł sanitarny i pokój kierownika internatu. Na poddaszu, oprócz 3 mieszkań służbowych, jest pracownia krawiecka dla dziewcząt i magazyn pomocy dydaktycznych.

Warunki bytowe naszych wychowanków uległy zmianie na lepsze. Żelazne łóżka z początków pracy Ośrodka zastąpiono tapczanikami. Są stoliki, regały, fotele. Położono wykładziny podłogowe, dywany i chodniki. Wyremontowano łazienki i sanitariaty. Urządzono salkę do gimnastyki korekcyjnej i gabinet pielęgniarki oraz przeprowadzono remont dachu. W ostatnim roku wymieniono część okien.

Ośrodek wyposażono w kolorowe telewizory, radiomagnetofony. Zakupiono antenę satelitarną, aparaturę wideo, kserokopiarkę. Mamy samochód otrzymany z Fundacji Osób Niepełnosprawnych.

Mówiąc o bazie lokalowej SOSW nie można zapomnieć o otoczeniu zewnętrznym obiektu, tzn. o zażytkowym parku.

Część parku przystosowano do potrzeb placówki. Przed laty przeprowadzono, niwelację terenu urządzając dwa boiska sportowe do piłki nożnej i do koszykówki.

W głębi parku pracownicy Ośrodka wykonali drewnianą altanę i miniamfiteatr.

Jest też wydzielone miejsce na ognisko. Ze środków PFRON urządzono plac zabaw pod nazwą „Bajkowy ogród”.

Baza lokalowa naszego Ośrodka nie jest zbyt duża. Wciąż brakuje pomieszczeń na gabinety specjalistyczne i pracownie oraz świetlicę w internacie. Nadal nie posiadamy sali gimnastycznej.

KADRA OŚRODKA

Kadrę Ośrodka tworzą pracownicy pedagogiczni, administracji i obsługi. Wszyscy pracownicy, niezależnie od pełnionej funkcji mają świadomość, że swoją pracą służą przede wszystkim dziecku i jego sprawie.

Organizatorem początków pracy w Zakładzie był dyrektor **Zdzisław Rakowski**. W niedługim czasie (1969 r.) dyrektorem nowopowstałej placówki mianowana została **Antonina Ksilewicz**.

Kadra pedagogiczna w pierwszym roku pracy liczyła 8 osób. Byli to ludzie młodzi, w większości rozpoczynający pracę w oświacie, z wykształceniem średnim pedagogicznym lub ukończonym SN. Początkowo kadra dydaktyczna doskonaliła się na kursach, później w PIPS.

W latach 70 i 80 sytuacja kadrowa uległa zmianie. Nauczyciele i wychowawcy uzupełniają wykształcenie, studiując zaocznie w WSP w Gdańsku i Szczecinie. Na przestrzeni 35 lat jedni nauczyciele odchodzili z placówki, a na ich miejsce przybywali młodzi pedagodzy.

Do dziś trwa uzupełnianie wykształcenia i zdobywanie kwalifikacji wymaganych w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Aktualnie w SOSW Podgórki pracuje 19 osób kadry pedagogicznej oraz 15 pracowników niepedagogicznych.

Obecnie funkcje kierownicze w Ośrodku pełnią :

1. Dyrektor Ośrodka – mgr **Elżbieta Żylińska**, powołana na stanowisko w 1997 roku,
2. Kierownik internatu – mgr **Zdzisław Borówka** , powołany na stanowisko w roku.

W charakterze nauczycieli i wychowawców pracują :

- 1. Blonkowska Joanna*
- 2. Borówka Alicja*
- 3. Czerwińska Aneta*
- 4. Czyczyn Agnieszka*
- 5. Dudek Izabela*
- 6. Gofryk Barbara*
- 7. Jęsień Zygmunt*
- 8. Karolczak Ingrid*
- 9. Kowalczyk Edyta*
- 10. Majchrowska Irena*
- 11. Margielewska Elżbieta*
- 12. Romanowska Elżbieta*
- 13. Ryłko Romuald*
- 14. Sekuła Elżbieta*
- 15. Spodymek Ireneusz*
- 16. Spodymek Lidia*
- 17. Spodymek Marek*
- 18. Różańska Renata*
- 19. Wielgus Dariusz*

Pracownicy administracji i obsługi to :

- 1. Aleksa Józefa*
- 2. Kalwasińska Honorata*
- 3. Ogórek Danuta*
- 4. Jadczał Maria*
- 5. Jadczał Piotr*

6. Oliwa Aniela
7. Ogórek Ryszard
8. Szewczyk Irena
9. Żyliński Jan
10. Jarzębiński Zenon
11. Gawin Emilia
12. Pelowska Agnieszka
13. Rybiński Tomasz
14. Konarska Barbara
15. Redlińska Jadwiga

WYCHOWANKOWIE

W szkole i internacie

Wychowankowie naszego Ośrodka to dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Założenia statutowe placówki mają na celu przygotowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do funkcjonowania i życia w społeczeństwie, a tym samym wyposażenia ich w niezbędną do tego wiedzę.

W pierwszych latach działalności Ośrodka obserwujemy stopniowy wzrost liczby uczniów. Początkowo było 46 wychowanków, później liczba ich wzrosła do 64.

Wśród wychowanków zawsze przeważali chłopcy. Obecnie też jest 2-krotnie więcej niż dziewcząt.

Pierwsi wychowankowie byli znacznie przerosnięci wiekowo, często po kilkuletnim, pełnym niepowodzeń okresie nauki w szkole masowej. Teraz, dzięki rozszerzonej opiece psychologiczno – pedagogicznej dzieci do Ośrodka trafiają odpowiednio wcześnie.

Stwarza to o wiele korzystniejsze warunki dla oddziaływań rewalidacyjnych.

W okresie 35-letniego funkcjonowania placówki przebywało w jej murach 565 wychowanków.

W 1974 roku opuścili szkołę pierwsi absolwenci. Mogli oni kontynuować naukę w szkołach zawodowych. Aktualnie nasi przyszli absolwenci mają ku temu większe możliwości. Mogą kształcić się zawodowo w kierunkach takich, jak : stolarz, ślusarz-mechanik, kucharz, krawiec.

W obecnej do szkoły uczęszcza 59 dzieci.

Praca dydaktyczno-wychowawcza realizowana jest w 3 oddziałach szkoły podstawowej specjalnej, w 2 klasach „życia” i klasie gimnazjum.

Uczniowie szkoły, oprócz zajęć lekcyjnych i realizacji treści programowych objęci są dodatkowymi zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi, korekcyjnymi, terapią psychologiczną i logopedyczną.

Nauczanie zintegrowane w klasie łączonej I-III prowadzi Irena Majchrowską.

Wychowawczynią klasy IV-V jest Ingrid Karolczak. Uczy w swojej klasie matematyki, przyrody, plastyki, w-f i techniki.

Klasą VI opiekuje się Lidia Spodymek. Prowadzi w tej klasie język polski, przyrodę, plastykę i technikę.

Wychowawcą klasy I gimnazjum jest Ireneusz Spodymek. Nauczyciel uczy większości przedmiotów w tej klasie. Ponadto język polski, plastykę i historię na III etapie edukacyjnym prowadzi Elżbieta Margielewską.

Muzykę w klasach II i III etapu edukacyjnego oraz klasie życia V uczy Romuald Ryłko. Zajęcia wychowania fizycznego prowadzi Dariusz Wielgus.

W Ośrodku są też dwa zespoły klas życia.

Wychowawczynią klasy życia III jest Alicja Borówka, pomocą nauczyciela – Barbara Konarska. W klasie prowadzone jest nauczanie zintegrowane.

Kształcenie z podziałem na przedmioty występuje w klasie życia V.

Wychowawczynią w tej klasie jest Elżbieta Sekuła.

Zajęcia wyrównawcze prowadzi nauczyciele przedmiotu z poszczególnych klas. Opiekę psychologiczną zapewnia nam Edyta Kowalczyk, zatrudniona w Ośrodku w niepełnym wymiarze godzin. Możemy korzystać z usług pielęgniarki – Jadwigi Redlińskiej. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej prowadzi Dariusz Wielgus. Natomiast terapię logopedyczną – Lidia Spodymek i Elżbieta Sekuła.

Znakomita większość uczniów szkoły to wychowankowie internatu. Mają do swojej dyspozycji 7 sypialni i małą werandę.

W internacie mieszka 50 wychowanków. Tworzą 5 grup wychowawczych :

Grupa I „Marynarze” - wychowawczynie Barbara Gofryk

Grupa II „Chatka Puchatka” - wychowawczynie Renata Różańska

Grupa III „Czarne Stopy” - wychowawczynie Aneta Czerwińska

Grupa IV „Piraci” - wychowawca Marek Spodymek

Grupa V „Artyści” - wychowawca Romuald Ryłko

Ponadto, w internacie pracują również : Agnieszka Czyczyn, Joanna Blonkowska, Zygmunt Jęsień.

Wychowawcy dokładają wszelkich starań, by internat był dla jego mieszkańców drugim domem.

Zajęcia organizowane w internacie są zróżnicowane, dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci, ich zainteresowań i możliwości organizacyjnych placówki.

W grupie „życia” są to zajęcia z zakresu samoobsługi, manualne, gry i zabawy świetlicowe, zajęcia ruchowe i rekreacyjne.

Starsi wychowankowie mogą uczestniczyć w zajęciach typu: czytelnicze, sportowe, społeczno-użyteczne i manualne. Do tradycji należy organizowanie uroczystości urodzinowych.

Ważnym elementem wychowania przez pracę są zajęcia społeczno-użyteczne w ramach których, młodzież przed laty i obecnie wykonała wiele prac na rzecz

Ośrodką, jego otoczenia i środowiska. Zajęcia pozaszkolne urozmaica działalność wielu kół zainteresowań.

Koło artystyczne wspomaga i zapewnia oprawę muzyczną i program artystyczny na uroczystościach Ośrodką. Z grupą dzieci uzdolnionych artystycznie pracują Romuald Ryłko i Barbara Gofryk.

Dużym zainteresowaniem cieszą się koła sportowe. W ramach Olimpiad Specjalnych – Polska z dziećmi pracuje Ireneusz Spodymek. Natomiast z wychowankami koła „Sprawnych Razem” zajęcia prowadzi Dariusz Wielgus.

Niemal wszystkie dzieci chciałyby uczestniczyć w zajęciach koła komputerowego. Opiekunem koła komputerowego jest Aneta Czerwińska.

Znaczna część wychowanków to harcerze. Funkcjonują dwie drużyny :dzieci młodsze i starsze. Ich opiekunami są: Ingrid Karolczak i Romuald Ryłko.

Przegląd wydarzeń z życia Ośrodką na przykładzie roku szkolnego 2002/2003

Każdy rok pracy Ośrodką wypełniają organizowane przez kadrę i współpracujących z nią wychowanków imprezy i uroczystości.

Mają one poznawczy charakter, uczą dzieci aktywnego działania i uczestnictwa w wielu formach życia społecznego.

W okresie wakacji, poprzedzających rok szkolny przeprowadzono remont werandy. Utworzono klasę i świetlicę. Wymieniono w tej części okna.

Uroczysty apel tradycyjnie rozpoczyna nowy rok nauki. Dzieci poznają wychowawców klas i grup. Wybierają Samorząd Uczniowski i Radę Internatu. Uczniowie uczestniczą we Mszy Świętej.

Od wielu lat wyróżniamy się działalnością i osiągnięciami sportowymi. Stają się już tradycją organizowane u nas Wojewódzkie Jesienne Biegi Przełajowe „Sprawni Razem”. We wrześniowych zawodach nasi sportowcy zajęli I i II miejsca i uczestniczyli w Mistrzostwach Polski w Warszawie.

Lokalizacja Ośrodka związała nas ze środowiskiem wiejskim. W październiku urządzamy „święto pieczonego ziemniaka”. Dzieci palą ognisko, pieką ziemniaki, a potem bawią się przy muzyce.

Po raz dziesiąty gościliśmy w murach Ośrodka uczestników „Jesienno Marszu Doliną Rzeki Grabowej”. Przyjechały ekipy placówek kształcenia specjalnego naszego województwa oraz ze szkół gminy Malechowo.

W październikowej jesiennej scenerii dzieci maszerowały leśnymi i polnymi drogami. Przy okazji poznały okoliczne zakłady pracy. Bawiły się przy wspólnym ognisku i na dyskotecę. Brały udział w turnieju sprawnościowym, zgduj-zgaduli i konkursie rysunkowym „Podgórkę w oczach przyjaciół”.

Dzień Edukacji Narodowej, Święto Niepodległości, Dzień Kobiet, Dzień Matki to również obchodzone w Ośrodku święta. Ich oprawę przygotowują wychowankowie wraz z opiekunami.

Okazją do radości, wróżb i tańca, jak również poznania obrzędów ludowych jest impreza „andrzejkowa”.

Niezwykłą uroczystą formą pielęgnowania tradycji są obchodzone Wieczory Wigilijne. Zanim wychowankowie wyjadą do domów na Boże Narodzenie, uczestniczą w kółce wigilijnej. Pracownicy Ośrodka i dzieci przeżywają tę uroczystość w skupieniu. W poczuciu więzi ze sobą rozjeżdżają się do rodzinnych domów.

Wraz z nastaniem Nowego Roku uczestniczymy w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy. Styczniowy okres karnawału nie mija u nas bez echa. Wychowankowie organizują „choinkę” czyli bal noworoczny. Na balu bawi się wielu radosnych przebierańców. Są występy artystyczne, konkursy i „Wędką szczęścia”. Oczywiście odwiedza dzieci Mikołaj z workiem prezentów.

W okresie zimy wychowankowie nie zapominają o dokarmianiu ptaków i leśnych zwierząt.

Sportowcy są aktywni przez cały rok. W lutym byliśmy organizatorami Wojewódzkich Mistrzostw w Tenisie Stołowym.

Gdy zbliża się wiosna, dzieci przygotowują się na jej przyjście. Razem z zaprzyjaźnionymi uczniami z ostrowieckiej szkoły topią Marzannę. Wesoły, strojny i gwarny korowód wiedzie symbol zimy przez wieś nad rzekę.

Wraz z wiosną zaczynają się prace porządkowe i pielęgnacyjne wokół Ośrodka.

Ich główny ciężar spoczywa na wychowankach. Młodszy i starsi grabią, sadzą kwiaty, zamiatają. Chcą, aby otoczenie było czyste i zadbane.

Przez cały rok wychowankowie rywalizują o pierwszeństwo w konkursie czystości.

Dbają o swój wygląd i czystość pomieszczeń, w których przebywają.

W maju biblioteka organizuje dla uczniów czytelniczą zgaduj-zgadulę. Wtedy rozstrzygany jest również całoroczny konkurs na najlepszego czytelnika.

Sportu nigdy dość. Wiosną odbywały się Mistrzostwa Województwa „Sprawnych Razem” w biegach przełajowych. I miejsce zajął Adam Józwiak, a Sylwia Piec zakwalifikowała się na Mistrzostwa Polski do Ostrzeszowa.

Z uwagi na duże terapeutyczne znaczenie ruchu „Olimpiady Specjalne” w placówce działa Klub Stowarzyszenia Sportowe „Olimpiady Specjalne – Polska”.

Wszyscy nauczyciele i wychowawcy należą do klubu. Niektórzy z nich aktywnie działają w zarządzie wojewódzkim. W ramach „Olimpiad Specjalnych” dzieci z klas „życia” startowały w Mityngu Gimnastycznym i Biegu Zaślubin z Morzem w Kołobrzegu, w Mityngu Lekkoatletycznym w Dębnie oraz Regionalnym Turnieju Koszykówki w Koszalinie zdobyły medale i dyplomy.

Dzień dziecka obchodzimy na „sportowo”. 1 czerwca przebiega pod hasłem konkursów sprawnościowych. Tego dnia są również upominki, słodycze, ognisko i dyskoteka.

W trosce o bezpieczeństwo podopiecznych od lat uczestniczymy w Wojewódzkich Turniejach Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego. Młodzież poznaje przepisy bezpiecznego poruszania się po drogach, zdobywa karty rowerowe.

W czerwcu, po raz drugi byliśmy organizatorem Przeglądu Teatralnego „Wiosna z Bajką”. Występy zaprezentowało 15 zespołów dzieci z różnych szkół.

*Lipiec – to miesiąc, w którym odbywają się Warsztaty Artystyczne pod nazwą
..... W czasie trzeciego lipcowego pobytu w Podgórkach młodzi artyści
.....*

Przytoczone wydarzenia to tylko cząstką z życia wychowanków placówki w Podgórkach. Na to, aby czas spędzony w Ośrodku, nie był czasem daremnym – pracują wspólnie dorośli i dzieci przez cały rok,

PRACOWNICY SOSW DAWNIEJ

Dyrektorzy Ośrodka i lata sprawowania funkcji:

<i>1. Rakowski Zdzisław</i>	<i>1968-1969</i>
<i>2. Kisilewicz Antonina</i>	<i>1969-1974</i>
<i>3. Składanek Wanda</i>	<i>1974-1985</i>
<i>4. Spodymek Lidia</i>	<i>1985-1997</i>

Kierownicy Internatu:

<i>1. Spodymek Ireneusz</i>	<i>1972-1985</i>
<i>2. Margielewski Roman</i>	<i>1985-1992</i>
<i>3. Żylińska Elżbieta</i>	<i>1992-1997</i>
<i>4. Borówka Alicja</i>	<i>.....</i>

Nauczyciele i wychowawcy:

- 1. Hryszko Barbara*
- 2. Kisilewicz Edward*
- 3. Kubiak Beata*
- 4. Kubiak Grzegorz*
- 5. Kudeń Lucyna*
- 6. Kudeń Kazimierz*
- 7. Kumaniecka maria*
- 8. Margielewski Roman*
- 9. Niedziałek Barbara*
- 10. Pietrzak Romualda*
- 11. Pozoroszczyk Dorota*

12. *Radzymińska Jadwiga*

13. *Roszak Jerzy*

14. *Rygielska Beata*

15. *Sacherski Tadeusz*

16. *Sowiński Marcin*

17. *Sowa Barbara*

18. *Stopa Maria*

19. *Szczotkarcz Danuta*

20. *Szczotkarcz Jan*

21. *Szyntar Maria*

22. *Szyntar Tadeusz*

23. *Taraska Alina*

24. *Wolańczyk Jolanta*